

Jag gillar mitt jobb

OM YRKET PERSONLIG ASSISTENT

"Alla borde prova på det"

"Man måste vara ödmjuk"

"Man växer som människa"

"Man lär känna sig själv"

Carina har jobbat som personlig assistent i tio år: ”Anna har lärt mig mer ä

Foto: Sara Bender, personlig assistent sedan -95

Carina och Anna spenderar mycket tid tillsammans ute i naturen.

Carina har arbetat som Annas personliga assistent i tio år och de känner varandra utan och innan. Varendra rörelse är invand, varje kroppsdel är bekant.

Om man behöver personlig assistans så gäller det ofta de mest privata men också vardagliga saker som de flesta andra gör utan att tänka. Man putsar sina glasögon, rättar till behåbandet, sätter sig tillrätta i stolen, dricker ett glas vatten eller tar bort matrester som fastnat mellan tänderna.

Det ser väldigt enkelt ut när Carina assisterar Anna. Hennes rörelser är självklara. Ändå behöver Anna kvalificerad assistans av mycket hög kvalitet.

Det är svårt att beskriva kvalificerad personlig assistans för den som inte sett det själv och känner till hur

mycket inlevelse, ömsesidig respekt och erfarenhet som ligger bakom Carinas och Annas samspel.

Anna pratar utan tal

När vi dricker kaffe tillsammans tar Carina små, små bitar av Annas kanelbulle och doppar i kaffet innan hon lägger på skeden och serverar Anna. Efteråt tar Carina fram en tandborste och hjälper Anna att ta bort bullrester i gommen och runt tänderna. Sen sätter hon cerat på Annas läppar. Hela tiden förtroligt samtalande.

– Nu gör jag så här, känns det bra, är du nöjd så? frågar Carina.

– Mmm, säger Anna.

Anna har inget tal i vanlig mening. Hon kan inte förklara för Carina vad hon vill eller hur det ska göras med ord. Anna har ett *mmm* som betyder ja. Svarar hon inte alls betyder det nej. Om Carina ställer en fråga och Anna är tyst kan Carina kontrollera att hon uppfattat Anna rätt genom att ställa

ytterligare en fråga: ”Menar du nej?”. Då kan Anna bekräfta med ett mmm.

Anna kommunicerar på tusen andra sätt än genom talet. En välbehagssuck, ett leende, en liten rörelse med handen eller att hon sträcker på ett ben, alla signaler går att tolka bara man känner Anna tillräckligt väl.

Själv talar Carina nästan oavbrutet med Anna. Mjukt, beskrivande och ibland fnittrigt småprat som bara avbryts för att vänta in Annas reaktion.

Jobbet var en tillfällighet

Carina började jobba hos Anna av en slump.

– Jag bodde i USA men var tillfälligt i Sverige för att gå en shiatsukurs. Någon berättade om Anna och att hon behövde en personlig assistent efter att ha skadats i en trafikolycka. Jag hade utbildat mig i USA inom rehabilitering och hjärnskador men trodde att jag bara skulle tillbringa sommaren i

n någon annan jag mött”

Leksand och sen åka tillbaka till USA. När Annas mamma ringde lovade jag ändå att hälsa på Anna och vi fick kontakt direkt, berättar Carina.

Av olika skäl kom Carina att stanna i Stockholm och snart började hon jobba som Annas personliga assistent.

Kommer varandra nära

Att vara personlig assistent innebär att rent fysiskt komma en annan människa väldigt nära. Förmodligen närmare än man kommer någon annan än sin partner eller sina barn.

– Vår väg tillsammans har varit oerhört utvecklande. Anna har lärt mig mer än någon annan jag mött. Hon är kärleksfull och har sånt tålamod med människor, säger Carina.

På min fråga om Carinas bästa egenskaper svarar Anna ja på två av mina förslag; rolig och snäll.

– Som assistent är det okej att ta ett steg tillbaka och låta någon annan skina. Jag har inga förväntningar på vad vi ska göra eller vad som ska hända när jag jobbar. Under arbetstid är det Annas behov som är viktigast, säger Carina. Anna och jag gör alltid någonting tillsammans. Vi går långa promenader och ganska ofta går vi på konsert. När Anna har gäster hjälper jag henne att ordna med mat och se till att alla trivs.

Annas bostad är nybyggd med en öppen planlösning och helt anpassad för henne. Hon har flera tekniska hjälpmedel, bland annat taklyftar. När Anna ska göra olika förflyttningar, som nu från rullstolen till britsen, använder hon lyften som är monterad på en skena i taket.

Att få ha kontroll

Carina tar fram två vadderade lyfteremmar. På Carinas uppmaning böjer sig Anna fram och Carina lägger remmarna på plats bakom hennes rygg och krokär sen fast dem i lyften. För att Anna ska vara beredd räknar Carina till tre innan Anna lyfts upp ur sto-

len. Carina hjälper Anna att lägga sig ner på sidan på britsen och lägger sedan hennes ben bekvämt tillrätta.

Varje rörelse och varje moment under hela överflyttningen kräver maximal koncentration av Anna. För att hon till exempel ska kunna hålla upp sitt huvud själv måste hon komma ihåg att tänka att hon ska göra det. Carina peppar Anna hela tiden, kommer med uppmuntrande anvisningar och beröm.

– När jag jobbar tänker jag alltid framåt på nästa steg. Jag har alltid en reservplan. I varje moment under en förflyttning kan jag avbryta, säger hon.

– Alla assistenter arbetar naturligtvis lite olika. Det viktiga är att allt sker på Annas villkor och att hon är delaktig i allt.

Anna gäspar. Hon är lite kall och Carina lägger en mjuk blå pläd över henne på britsen. Medan Anna vilar diskar Carina upp några kaffekoppar.

Sen äter vi lunch tillsammans alla tre. Carina värmer Annas mjölk några sekunder i mikron så att den inte ska vara kylskåpskall och mixar broccoli- och ädelostpajen till en mild limegrön puré. Innan hon börjar assistera Anna med måltiden känner hon snabbt efter att maten inte är för varm.

– För mig är meningen med personlig assistans att den som tar emot assistansen ska ges möjlighet att ha kontroll i alla lägen, säger Carina. Klarar jag det kan jag gå hem och känna mig nöjd med dagens insats.

Personlig assistans

Personlig assistans ingår i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. För att kunna få personlig assistans måste man ha ett omfattande behov av hjälp i sin dagliga livsföring som exempelvis kan bero på utvecklingsstörning, autism, en hjärnskada eller stora psykiska funktionshinder. Rätten till personlig assistans gäller även för personer med omfattande rörelsehinder. Assistansbehovet ska ha uppstått innan man fyllt 65 och får inte bero på normalt åldrande.

Det är försäkringskassan eller kommunen som beviljar personlig assistans och bestämmer hur många timmar assistans man får per vecka.

En personlig assistent hjälper till med det man inte kan göra själv på grund av sin funktionsnedsättning. Det kan till exempel vara att tvätta och klä sig, äta, kommunicera, arbeta, studera, hälsa på vänner, ta hand om sina barn och sköta sitt hem. Arbetsuppgifterna och arbetets karaktär beror naturligtvis helt på vem man arbetar hos och hur denna person valt att utforma sitt liv.

Omkring 14 000 svenskar har personlig assistans. 77 procent av de personliga assistenterna är kvinnor. Mer än hälften är mellan 20–39 år.

Kommunen är den största arbetsgivaren för personliga assistenter men många assistenter är också anställda i olika assistansbolag och brukarkooperativ.

Personlig assistent är ett framtidsyrke

I dag finns det ca 40 000 personliga assistenter i Sverige. År 2010 beräknas antalet assistenter ha ökat till närmare 60 000. Kommer du att vara en av dem?

Källa: Socialdepartementets rapport ”Rekrutering av personliga assistenter” (Ds 2001:72)

5 personliga assistenter berättar om sitt jobb

Fredrik är personlig assistent till Christopher sedan 1,5 år.

De första två månaderna, innan Fredrik visste hur han skulle kommunicera med Christopher, var svåra.

– Det som gjorde att jag stannade kvar var belöningen att se Christopher glad. När han blir glad blir jag så fruktansvärt lycklig själv att jag flyger på små moln, berättar Fredrik.

– När jag började förstå honom och han började förstå mig blev vi riktigt tajta. Vi är väldigt lika; båda kan vi fastna i musik och gå och sjunga samma låt om och om igen. Jag spelar gitarr och Christopher spelar piano, så vi spelar mycket ihop, säger Fredrik.

– Alla borde prova på att jobba som personlig assistent, det är verkligen värt det. Man lär sig mycket om livet, det är ett fantastiskt yrke!

Gustav jobbar som personlig assistent till Walter sedan 1996.

– Jag behöver personlig assistans hela dagarna, både i jobbet som fotograf och på fritiden, berättar Walter. Gustav hjälper mig med allt, att ta på byxor, köra min bil, bära mina väskor och köra min rullstol. Jag skulle inte klara mig utan assistans.

– Gustav vet nästan alltid vad jag

vill, vi tittar bara på varandra så vet han vad han ska göra, säger Walter.

– Det gäller att vara lyhörd och öppen för att känna in de här sakerna. När man befinner sig så nära någon annan lär man känna sig själv, och man utvecklas mycket som människa, säger Gustav och fortsätter:

– Det bästa är att det är ett fritt yrke och att det alltid händer nya saker.

Katarina har jobbat som personlig assistent till Love i åtta månader.

– På en gång när jag träffade Love kände jag att det var det här jag ville göra, berättar Katarina.

– Som undersköterska brydde jag mig inte om alla slangar och tekniska hjälpmedel utan kunde se Love direkt som det barn han är.

Katarina har tidigare jobbat i olika omsorgsbostäder.

– Jag sökte jobb som personlig assistent för att jag ville jobba hos bara en person. Som personlig assistent får man göra mer själv, man får vara med om mycket och får en helt annan relation till den man hjälper än vad man får inom omsorgen.

Filippa arbetar som personlig assistent till Elin sedan 2,5 år.

Filippa och Elin träffades genom Elins storebror som gick på den fritidsgård där Filippa jobbade tidigare.

– Jag föll direkt när jag träffade Elin. Hon är en väldigt sprallig och rolig tjej så det är svårt att inte tycka om henne, säger Filippa.

– Som assistent till ett barn är det bra om man kan tänka sig in i

hur det är att vara 7 år och inte alltid tycka som föräldrarna eller lärarna i skolan. Vi har växt ihop, Elin och jag. I början lekte vi mest, och genom det lärde vi känna varandra och kom nära varandra på ett naturligt sätt, berättar hon.

– Jag måste ha stort tålamod och vara ganska envis, för Elin är en bestämd tjej.

Rasmus har jobbat sju år som personlig assistent till Pelle.

– Jag var med på Pelles 30-årsdag och nu fyller han snart 37. Tiden går fort! konstaterar Rasmus som är utbildad underskötare. För honom var det naturligt att bli personlig assistent.

– Jag har provat att jobba på sjukhus, men det var inget kul alls. Det var inte tillräckligt med action för mig, säger han.

– Pelle och jag är ganska lika. Han gillar också att hitta på knäppa saker. Ofta gör vi saker som folk inte tycker att man kan göra när man sitter i rullstol.

– Jag tycker att man måste vara ödmjuk för att kunna jobba med människor, ta sig tid att verkligen lyssna.

Kristin är personlig assistent till Carina som är föräldraledig med Leo:

”Jag har ett serviceyrke”

I sex år jobbade Kristin som servitris. När hon skulle börja arbeta igen efter en föräldraledighet, ville hon inte gå tillbaka till restaurangbranschen på grund av arbetstiderna.

För drygt ett år sedan hittade Kristin en ledig tjänst som personlig assistent i platsjournalen. Hon ringde och pratade med Carina och fick komma på anställningsintervju. Kristin visste inte vad det innebar att vara personlig assistent, men efter att ha träffat Carina väcktes hennes intresse för jobbet.

– Det bästa med jobbet är att jag tycker så mycket om Carina. Dessutom är mina arbetstider jättebra och ger mig mycket tid med min egen familj. Jämfört med mitt förra jobb så har jag fortfarande ett serviceyrke, det positiva är att jag hjälper en enda person och alltid finns till hands.

Carina är Kristins arbetsledare och hon är väldigt tydlig i sin roll. Kristin skulle till exempel aldrig ta fram dammsugaren om inte Carina ber henne göra det.

– Jag tar ganska få initiativ i jobbet. Carina har gjort klart från början att hon vill ha det så, berättar Kristin.

Arbetsuppgifterna har förändrats en del sedan Leo, Carinas 8-månader gamle son, kom till världen. Tidigare var Kristin med Carina på hennes arbetsplats men nu är Carina föräldraledig.

– Skriker Leo när han sitter på golvet ber Carina mig att sätta honom i sitt knä. Jag tar inte upp och tröstar honom – det är ju Carina som är hans mamma. Vi kom överens om att göra så innan Leo föddes. För mig fungerar det bra. Jag är ingen extraförälder, förklarar Kristin.

Hon menar att lyhördhet och empati är två betydelsefulla egenskaper för den som vill jobba som assistent.

Foto: Walter Hirsch

Hemma hos Carina finns ett ”assistentrum” med säng och teve där Kristin kan dra sig tillbaka när hon inte behövs.

– Det kan vara skönt för oss

allihopa, att Carina och hennes familj till exempel kan få äta middag ifred. Det är en viktig del av jobbet att visa förståelse för att Carina alltid är omgiven av assistenter, säger Kristin.

Carina säger hellre för mycket än för lite

Carina har varit rörelsehindrad i hela sitt liv och fick personlig assistans när hon väntade sitt första barn, Joachim, som nu är 8 år.

– Jag är mycket medveten om hur jag vill leva mitt liv. När jag gör något vill jag känna att det blir som jag vill och att jag har kontroll, även om det är assistenten som utför det, säger Carina.

– Jag är inte rädd för att prata och säger hellre för mycket än för lite. Ofta ställer jag frågor till assistenten som ”har du tagit med det och har du gjort det?”. Det gör att jag kan ta ansvar över mitt liv i alla situationer. Jag kan inte förvänta mig att min assistent ska komma ihåg allt.

Carina vill förstås att assistenterna ska trivas på jobbet.

– När jag sitter vid symaskinen rinner tiden iväg. Jag syr själv men behöver hjälp med att mäta och klippa. Att sy är ett stort glädjeämne för mig, men det är kanske inte lika roligt för assistenten som sitter bredvid. Då kan jag välja att fortsätta nästa dag istället, säger Carina.

– Det är viktigt för mig att mina assistenter förstår att mina behov av att fatta egna beslut beror på att jag varje dag i hela livet kommer att behöva någon i min närhet. När mina assistenter går hem för dagen kan de göra vad de vill med sitt liv. Jag å andra sidan tar emot nästa assistent.

Ulrica, som vann dokusåpan Big Brother, jobbar som ”Man ser sitt eget liv i e

Ulrica segrade i Big Brother och vann en halv miljon. Anders får modelluppdrag och spelar in reklamfilmer. Till vardags jobbar båda två som personliga assistenter.

Vilken reaktion får ni när ni säger att ni jobbar som personliga assistenter?

ANDERS: Vissa människor, särskilt de som är karriärfixerade, har en negativ inställning till yrket. De ser på oss lite ”von oben”. Om jag var i början av min yrkeskarriär skulle det kanske skada självkänslan. Men jag vet vad jag gör och vad det ger mig.

Hur är det att jobba som personlig assistent?

ULRICA: Hon som jag jobbar hos är jättegullig och hennes anhöriga är bra. Jag trivs jättebra med jobbkompisarna. Jag känner mig behövd, det är bästa lönen. Även min arbetsgivare, Karlstad kommun, visar att de uppskattar mitt jobb.

ANDERS: Jag skulle vilja vända på alla negativa fördomar. Den största invändningen brukar vara att man är rädd för närhet, men det är det som är så positivt med yrket. Att få möjlighet att komma en annan människa nära, det är häftigt! Sen tror folk att det är hemskt att hjälpa någon annan på toaletten men det hör till de enklaste arbetsuppgifterna. Det vet man ju själv hur det går till.

ULRICA: Det beror på vem man är assistent till. Jag har jobbat hos några olika personer och det finns inga likheter mellan jobben.

ANDERS: Jag träffar jättemycket människor genom killen jag jobbar hos som jag inte skulle ha träffat annars och får vara med honom i alla möjliga miljöer.

ULRICA: Hon som jag jobbar hos är ganska stillsam. Hon är ofta hemma på kvällarna.

ANDERS: När mitt pass är slut stannar jag gärna och pratar med nästa assistent. Han jag jobbar hos, som bland annat har ett kommunikationshandikapp, brukar be mig berätta vad som hänt och vad han gjort under dagen. ”Tala om”, säger han.

Hur fick ni era nuvarande jobb?

ULRICA: Jag hade jobbat i hemtjänsten hos en kvinna. När hon fick personlig assistans sökte jag jobbet. Hon tyckte att jag var lämplig.

ANDERS: Jag träffade killen jag jobbar hos genom en musikstudiecirkel som jag höll på hans dagliga verksamhet.

Vad har ni gjort tidigare?

ULRICA: Jag har jobbat på dagis, i gruppbostad, hemtjänst och äldreomsorg.

ANDERS: Jag har bland annat jobbat tio år i hemtjänstens nattpatrull.

Vilken utbildning har ni?

ULRICA: Jag är undersköterska. Jag gick vård- och omsorgsprogrammet på Komvux. De yngre tjejerna på utbildningen ville bli barnmorskor. Men det är för mycket blod för mig.

ANDERS: Jag har ingen utbildning inom vården. Jag ser inte assistentyrket som ett vårdjobb. Man jobbar med friska människor med funktionshinder.

ULRICA: Fast vi har ett stort ansvar. Man måste vara skärpt hela tiden.

Vilket stöd får ni från era arbetsgivare?

ULRICA: Jag kan ringa till min arbetsledare vid behov. Sen träffas alla som jobbar hos samma person som jag fyra timmar i månaden. Att få prata med arbetskamraterna är viktigt för mig. Fortbildning och temadagar får vi också gå på.

ANDERS: Brukarkooperativet JAG är min arbetsgivare. Det mesta stödet går via killens servicegarant som också är min arbetsledare. Kooperativet erbjuder introduktionsdagar för nyanställda och fortbildning.

Hur är en bra assistent?

ANDERS: Kommunikationen är viktig,

personlig assistent: ett annat ljus”

att lära sig förstå en person som kanske har svårt att uttrycka sig. Det gäller att känna av stämningen och tolka signaler. Om det är läge för fest eller lugn och ro.

Vilka arbetstider har ni?

ULRICA: Jag jobbar 90 procent. Arbetet är schemalagt i 24-timmarspass med sovande jour. Jag är en mycket social person och som tur är har många av mina vänner liknande arbetstider som jag.

ANDERS: Söndag och onsdag jobbar jag från klockan fyra på eftermiddagen till klockan åtta nästa morgon. Fredag jobbar jag 8–16. Utöver det jobbar jag ett helt dygn, från lördag morgon till söndag morgon, en gång i månaden. Fastän jag jobbar heltid känns det aldrig jobbigt att rycka in och jobba extra hos honom när det behövs.

Ni har båda mycket sammanhängande ledighet. Vad gör ni på fritiden?

ANDERS: Det är skönt att vara ledig mycket men det inte därför jag gillar mitt jobb. Det är en ynnest att få vara med honom. Ett bra sätt att vila upp sig efter att ha försökt uppfylla någon annans behov är att aktivera sig på sina egna villkor.

ULRICA: Jag umgås mycket med mina vänner när jag är ledig. Och så motiverar jag.

ANDERS: Jag har mina musikstudie-cirklar och så är jag med i en modell-agentur. Just nu hjälper jag en kompis med en konstutställning.

Hur hanterar ni konflikter i arbetet?

ULRICA: Jag tar inte åt mig så mycket personligen. Fast det är det väl ingen som tror eftersom jag grät hela tiden i Big Brother. Så länge man vet själv vad man tycker så behöver man inte skrika ut det till alla.

Hänger din sociala kompetens ihop med yrkesrollen på något sätt?

ULRICA: Jag gjorde samma saker i Big Brother-huset som jag gör hemma. Jag är ganska pysslig och har inget

emot att diska och städa. Jag står inte ut med att det är stökigt. Förmodligen tyckte folk om min stil i det sammanhanget. Det kanske även är en bra egenskap när jag jobbar som personlig assistent. Jag var inte i några direkta konflikter i Big Brother. Jag försökte vara smidig. Det var ändå en tävling där någon skulle vinna.

Har ditt deltagande i Big Brother påverkat dig som assistent?

ULRICA: Många av de andra som var med i Big Brother har kunnat utnyttja det i sina jobb, som DJs till exempel. Men kändisskapet är ingen fördel för mig i jobbet som assistent. Yrkesrollen stämmer inte med att skriva autografer på stan. Jag trivs bra i Karlstad, jag har min familj och mina vänner här. Men jag har precis träffat en kille som bor i Stockholm. Så vem vet? Det kanske går att få jobb som personlig assistent i Stockholm också...

Har ert yrkesval ändrat er syn på livet?

ULRICA: Man ser sitt eget liv i ett annat ljus; man får andra perspektiv på tillvaron och en större förståelse för andra människor.

Rekommenderar ni andra att söka jobb som personlig assistent?

ULRICA: Jag rekommenderar jobbet men man ska vara medveten om att det kan vara tufft också. Man arbetar med människor som behöver hjälp med så mycket. Det är inte bara att hoppa in och jobba hos en kille för att få följa med på fotboll. Jag jobbar med en person som jag trivs jättebra med, och jag känner att jag får uppskattning för det jag gör.

ANDERS: Allt hänger på personkemin. Det gäller att para ihop rätt personer.

ULRICA: Man måste verkligen vilja jobba med just den personen. Man kan inte ta ett jobb som personlig assistent en kort tid bara för att man sen ska få fortsätta stämpla. Då gör man inte ett bra jobb. Man måste försöka hjälpa den person man jobbar hos till ett så bra och normalt liv som möjligt. Det är det personliga assistans är till för.

Anders, 30, har jobbat som personlig assistent i tre år.

Det här tycker många assistenter är

det bästa med arbetet som personlig assistent

”Ansvarsfullt fast med mycket flexibilitet. Våldigt varierande och många olika miljöer att vistas i, om man trivs med det, vilket jag gör (har varit anställd sen -97.)”

”Jag älskar att jobba med människor och tycker väldigt mycket om yrket. Arbetsuppgifterna varierar och inte en dag är den andra lik.”

”Det är ett kreativt arbete, man är tillsammans med en medmänniska, man lär känna sidor hos sig själv som man kanske inte visste fanns.”

”Man är behövd och utför ett viktigt arbete som uppskattas.”

”Att få pröva på saker man aldrig skulle ha gjort själv (gå på ishockeymatch till exempel).”

”Gensvaret från den jag arbetar för. Jag är nöjd med mig själv – känner att jag gjort något bra för någon annan när jag slutar mitt pass.”

”Att jag kan hjälpa en person att ’jämna ut’ handikappet för att kunna leva ett värdigt liv i samhället. Många utmaningar som kräver flexibilitet, handledning, utbildning och många idéer för att lösa – utvecklande och roligt.”

”Möjligheten att kunna arbeta på tider som passar med ens familjesituation och med andra viktiga aktiviteter på fritiden (politiskt engagemang och studier).”

”Självständigt och omväxlande. Under sommarlov har vi varit ute på mycket kul. Möjligheter för egna initiativ och idéer. Utvecklande.”

”Jag tycker om att enbart kunna ägna mig åt en person. Tidigare jobbade jag i hemtjänsten där man aldrig fick göra klart, alltid fick springa ifrån.”

”Ett av de mest meningsfulla arbeten som jag kan tänka mig.”

”Att aldrig tveka över om jag behövs. Behovet är så självklart och stort. Att jag får så mycket tillbaka i form av uppskattning och glädje.”

”Det är ett fritt och omväxlande jobb utan en ’chef’ som står bakom axeln. Personlig utveckling och djupare förståelse för andra är ett plus som följer yrket.”

Citaten är hämtade från svaren i en enkät gjord av Informationsprojektet bland personliga assistenter hösten 2003

Första ögonblicket

Foto: Walter Hirsch

Klockan på väggen visar kvart i ett när jag gäspar och tänker att det är en stund kvar till arbetsintervjun, en stund kvar till att en ny personlig assistent kanske kommer in i mitt liv. En oformad lerklump som jag i bästa fall kan forma till mina ben, händer och röst. Ett känsligt redskap med förståelse som har kraft och tålmod att klara av oförutsedda situationer. Tiden har fört utvecklingen framåt jämfört med boendeservicens stelbenthet. Då var jag en del av ett löpande band. En del som inte hade mycket att säga till om. Nu står jag vid rodret själv och styr mitt livs skepp.

Jag ler åt mina högtravande tankar och ber Mia att sätta på kaffe.

–Vad heter han som ska komma på arbetsintervjun, frågar hon.

–Mikael har jag för mig. Han kommer om en kvart, säger jag så gott jag kan med min olydiga tunga.

–Ska jag ta fram din bokstavstavla?

Jag nickar och tänker: Det är nog bäst så att han inte blir rädd för mitt sludrande. Jag hoppar till av dörrklockan och Mia kör mig till hallen. Med osäker flackande blick står Mikael i dörröppningen. Tafatt räcker han fram handen mot mig. Han måste ha lärt sig av någon pedagogisk arbetsförmedlare att man ska hälsa på brukaren först, tänker jag. Nej, var nu inte så cynisk, säger jag till mig själv, ungdomar av idag har en ganska upplyst syn på oss funkionshindrade. Dom hälsar naturligtvis på oss som på alla andra.

Jag gör en gest mot vardagsrummet och Mia säger att han ska hänga av sig och komma efter. I min korta tysta väntan tänker jag: Det här har jag gjort så många gånger men det är lika svårt varje gång. Det är nästan som att klä av sig naken inför en främmande människa, med min sparvbringa och mina taniga armar är det inte kul. Mikael sätter sig i soffan, ögonen far runt i mitt vardagsrum och ena benet hoppar upp och ner som en otämjd takt-pinne. Kopparna klingar när Mia ställer fram dom på bordet. Hon sätter sig bredvid mig och samtidigt som hennes hand håller upp kaffet säger hon att jag pratar med bokstavstavlan.

–Hur funkade det, frågar han och tittar på Mia.

Mia ser förläget på mig när min nagel börjar skrapa mot tavlan.

–Det går till så att mina personliga assistenter säger vad jag skriver.

Jag ser det första ögonblickets samförstånd komma från det inre när han lättat konstaterar:

–Då kan jag alltså prata direkt med dig!

Håkan Pettersson, assistansanvändare

Denna tidning ges ut av Informationsprojektet om yrket personlig assistent. Projektet är finansierat av Allmänna arvsfonden och drivs av Föreningen JAG (Jämlikhet, Assistans och Gemenskap) samt I/A (Intressegruppen för Assistansberättigade).

www.jaggillarmittjobb.se

JAG
Jämlikhet Assistans Gemenskap